

Tema 4: Nej til atomkraft

I 1951 fik amerikanske ingeniører det første atomkraftværk i verden i drift. Fem år senere var det første fuldt funktionsdygtige atomkraftværk i gang. Der var store forhåbninger til den nye og tilsyneladende uudtømmelige energikilde, der kunne dække det stigende energiforbrug og stoppe bekymringen for, at fossile brændstoffer var brugt op i løbet af nogle få årtier.

Også i Danmark forventede man at inddrage atomkraft i energiforsyningen. Ved Roskilde Fjord drev forsøgsstationen Risø fra 1957 tre reaktorer. Men olien var stadig billig, og der blev ikke taget initiativ til at opføre atomkraftværker. Myndighederne nøjedes med at afsøge mulige placeringer af fremtidige værker.

I 1973 steg prisen på olie og efter oliekrisen i 1973 blev den firdoblet. ELSAM – en sammenslutning af jyske fynske el-selskaber var klar til at få bygget atomkraftværker og udpegede ni egnede steder vest for Storebælt.

Organisationen til Oplysning om Atomkraft (OOA) var imod. Organisationen skabte med sine målrettede kampagner en folkelig modstand mod atomkraft. Ulykken i 1979 på atomkraftværket på Three Mile Island i Pennsylvania, hvor en reaktor smeltede delvist ned og skabte radioaktiv forurening, var med til at øge modstanden. I 1985 besluttede et flertal i Folketinget bestående af Socialdemokratiet, Socialistisk Folkeparti, Radikale Venstre og Venstresocialisterne, at atomkraft ikke skulle være en del af dansk energipolitik. Konservativ Folkeparti, Venstre, Kristelig Folkeparti og Fremskridtspartiet stemte imod.

I 1986 nedsmeltede atomkraftværket Tjernobyl i Ukraine. Næsten 350.000 mennesker blev evakueret. Knap 60 døde – bl.a. flere arbejdere, der ryddede op efter ulykken. Den radioaktive forurening betød en overdødelighed af kræft i Ukraine på næsten 100.000. Nogle statistikker tyder på at tallet nærmere er 200.000.

I de sidste par år er nogle forskere begyndt at tale for atomkraft. Værkerne er mere sikre, og atomkraft er langt mere energivenlig end fossile brændstoffer, siger de.

Trigger – i gang med temaet

Atomkraft en del af løsningen

Læs Alex Vanopslaghs tekst højt, eller lad eleverne drøfte den i grupper.

- Hvordan argumenterer Vanopslagh for sit synspunkt?
- Er du enig? Argumenter for dit synspunkt.

I januar 2020 havde Liberal Alliances formand Alex Vanopslagh dette opslag på Facebook

”KERNEKRAFT KAN SAGTENS VÆRE EN DEL AF LØSNINGEN

Debatten om kernekraft blusser nu op igen - og med god grund.

Tilbage i 1985 besluttede et flertal i Folketinget, at kernekraft ikke skulle være en del af den danske energiforsyning. En af konsekvenserne af den beslutning blev, at vi byggede langt flere kulkraftværker end i mange andre lande, og at vi forskede langt mindre i mulighederne i kernekraft.

I dag kan vi se, at kernekraften meget vel kan være en del af løsningen på klimaudfordringerne, fordi den kan levere meget store mængder energi – helt uden CO₂-udledning til andet end byggeriet af værkerne. Bare et enkelt kraftværk som det svenske Ringhals producerer 3950 MW. Det svarer til lige så meget energi som 6-7 store danske havmølleparker til sammen – og anlægget producerer vel og mærke både når vinden blæser og solen skinner, og når ingen af delene er tilfældet.

Der er ingen tvivl om, at der også kan være risici ved kernekraft. Og der er heller ingen tvivl om, at bortskaffelse af affaldet, om end det er meget små mængder, er en udfordring, der skal håndteres - præcis som det er håndteret i lande som Sverige, Tyskland og Frankrig.

Og præcis som der også er udfordringer ved alle andre teknologier. Kernekraft er heller ikke nødvendigvis billig energi som udgangspunkt - blandt andet fordi sikkerheden skal være i orden. Men der er mange lande, der anvender kernekraft, og som sikkert glæder sig over, at de ikke, som os, har været nødt til at fyre med kul i mange år, og sidenhen erstatte kul med biomasse, som vi har gjort på danske kraftværker. Det diskuteres i dag med rette om biomasse reelt er en klimavenlig energiform (altså at vi importerer træer og brænder dem).

Og der er sket meget både indenfor sikkerhed og bortskaffelse af affald siden 1985-beslutningen. I Liberal Alliance ønsker vi en klimavenlig energisektor. Vi skal have høj forsyningssikkerhed og lavt CO₂-udslip på den mest omkostningseffektive måde. Kan kernekraft være en del af løsningen? Ja, sagtens - vi kunne da bare beslutte, at vi skal importere mere kernekraft fra Tyskland og Sverige fremfor at bruge danske og tyske kulkraftværker.

Det er jo allerede i dag sådan, at ca. 3 pct. af vores energiforbrug kommer fra svensk og tysk kernekraft. Så lad os da stå ved at beslutningen fra 1985 reelt er udvandet.

Og lad os seriøst vurdere om den teknologiske udvikling og klimaudfordringerne kalder på, at vi genovervejer beslutningen fra dengang. I første omgang ved at se på, hvad øget dansk forskning i kernekraft kan gøre os klogere på.

Jeg har tidligere sagt, at Liberal Alliance ikke fører klimapolitik med bind for øjnene. Det gælder også ift. de teknologier, som kan være med til at sikre en mere grøn verden.

Lad os fjerne vores bind for øjnene og tage et sagligt kig på kernekraftens muligheder. Det skylder vi næste generation."

(Kilde: Facebook, 7. januar 2020)

Spørgsmål til kilderne

Kilde 1: Atomkraft i Danmark

- Hvorfor er der ifølge kilden brug for atomkraft i Danmark?
- Hvordan forstår du den sidste sætning? Er der absolut ingen risiko for radioaktivt udslip, eller ...?

Kilde 2: Atomkraft – for samfundets skyld

- Hvordan tror du, at stemningen var på mødet?
- Hvordan argumenterer ophavsmanden (Villy Sørensen) for atomkraft?

Kilde 3: Atomenergi er dødsensfarlig

- Hvilke farer mener ophavsmanden (Dean Abrahamson) at der er ved atomkraft?
- Har han fået ret i sine advarsler?

Kilde 4: DKP og atomkraft

- Hvad er DKP's syn på atomkraft?
- Hvad henviser kilden til med betegnelsen "borgerlige"
- Ifølge kilden har DKP andre grunde til at indføre atomkraft end de "borgerlige". Vurder om forskellene er store.

Kilde 5: Sig nej!

- Hvorfor skal man ifølge kilden sige nej til atomkraft?
- Hvem har ifølge kilden interesse i at indføre atomkraft i Danmark?

Kilde 6: OOA's kampagne

- Hvad vil OOA opnå med kampagnen?
- Hvad blev konsekvenserne af kampagnen?

Kilde 7: Barsebäck

- Hvilken virkning tror du, at demonstrationerne mod atomkraft havde?
- I klippet forklarer en repræsentant fra OOA om foreningens symbol (solmærket). Havde det være endnu mere effektivt, hvis OOA havde valgt et uhyggeligt symbol? Begrund?
- Hvilken grundholdning til atomkraft kommer til udtryk i udsendelsen? Give eksempler.

Kilde 8: Atomkraft – en løsning?

- Vurder ophavsmandens (Thomas Grønlund Nielsen) argumenter for atomkraft.
- Opstil i punktform argumenter for og imod kildens syn på atomkraft.